

inspiratie & informatie

Hans van Helden, voorzitter:

'KPOA wordt inspirerend netwerk'

Gaat het goed met KPOA? Ja, maar het kan nog beter, zegt voorzitter *Hans van Helden*. 'KPOA zou een inspirerender netwerk van scholen kunnen zijn. We hebben elkaar nog veel meer te bieden. Niet voor niets is **'leren van elkaar'** een kernthema in ons strategisch beleidsplan.'

Hans van Helden proeft soms nog wat huiver bij scholen, nu KPOA zich met 'Van Onderwijzen naar Leren' zo stevig heeft geprofileerd. Gaat het bestuur bepalen wat 'goed onderwijs' is? Dat misverstand wil de voorzitter meteen wegnemen: 'Het KPOA-motto is niet voor niets "eenheid in verscheidenheid". We willen dat scholen bewust kiezen voor hun eigen onderwijskundige aanpak. De ene school kiest misschien voor ontwikkelingsgericht onderwijs, de andere

Dit bulletin verschijnt onregelmatig. Het bericht de medewerkers met tussenpozen over ontwikkelingen rond 'Van Onderwijzen naar Leren', het strategisch beleidsplan 2007-2010 van KPOA.

Oktober 2007

Hans van Helden:

'Ik heb het gevoel dat we een inspirerend proces zijn begonnen. Op ons lustrumfeest hebben we denk ik echt iets te vieren.'

weer voor een cultuurprofiel of bijvoorbeeld voor team teaching. Ik vind het allemaal prachtig. Zolang de school maar een weloverwogen keuze maakt, en in gewone taal aan ouders kan uitleggen waarom.'

Van Helden noemt het een 'open zoektocht' naar KPOA als lerende organisatie. 'We hebben bewust niet in ons hoofd waar die zoektocht eindigt. Het proces heeft een open karakter en het is de bedoeling dat iedereen meepraat. Bijvoorbeeld via het MT van de school, en via de MR.

We willen echt waarmaken wat er in het beleidsplan staat: een uitdagende werkring bieden, met ruimte voor persoonlijke én professionele ontwikkeling.

Onze scholen zijn 'bijzonder', en dat mag er flink van afstralen!

'Ook medewerkers leren leren'

bureau KPOA

Wil Ellenbroek en Bert Dekker

In het moderne onderwijs staat het eigen leerproces van de leerling centraal. Van onderwijzen naar leren geldt dus voor klein én groot.

'Scholen moeten een antwoord vinden op de vragen van de maatschappij. Een daarvan is hoe je de ontwikkelingskansen van elke leerling tot uitgangspunt maakt. Dan ga je vanzelf van onderwijzen naar leren. De onderwijzer staat immers niet langer centraal.' Volgens *Wil Ellenbroek*, bovenschools manager bij KPOA, vraagt dat van elke school een duidelijk 'profiel'. 'Waar wil je naartoe als school, en welke kwaliteiten heb je daarvoor nodig? KPOA wil een goede verbinding maken tussen schoolprofielen, competenties van docenten én hun talenten.'

Collega *Bert Dekker*: 'Zoals de overheid de verantwoordelijkheid steeds dichterbij de besturen legt, zo willen wij die voor het onderwijs heel dicht bij onze professionals in de scholen leggen. Maar dan moeten ook zij voortdurend willen blijven leren. De ontwikkelingen staan immers nooit stil. Je bent niet een professional omdat je ooit een diploma hebt gehaald.' Mensen aanspreken op hun kwaliteiten maakt ook een grotere mobiliteit mogelijk. *Dekker*: 'Als een bepaalde kwaliteit elders nodig is, willen we mensen vragen een switch te maken. Dat is voor het onderwijs best een cultuuromslag. Maar uiteindelijk zijn we toch allemaal KPOA-collega's?'

Op weg naar een systeem van kwaliteitszorg

De inspectie is tevreden over de manier waarop de KPOA-scholen onderwijs geven. Maar voor echte kwaliteit is meer nodig dan het professioneel uitvoeren van het dagelijkse werk. Bij kwaliteitszorg hoort een duidelijk systeem van verantwoording afleggen, zowel over het onderwijskundig beleid als de uitvoering daarvan.

Het onderwijs op de KPOA-scholen is over het geheel genomen prima in orde. Dat blijkt telkens uit de rapporten van de inspectie. Maar er is ook een kritische noot: het ontbreekt bij KPOA aan een samenhangend systeem van kwaliteitszorg. De ontwikkeling van zo'n systeem is één van de speerpunten uit 'Van Onderwijzen naar Leren'. Dat is niet in de eerste plaats om de inspectie tevreden te stellen. We vinden het ook zelf belangrijk voor ons onderwijs. Voor echte kwaliteitszorg is immers meer nodig dan het volgens normen uitvoeren van het dagelijks werk. Bij kwaliteit hoort een duidelijk systeem van verantwoording afleggen over beleidskeuzes én de uitvoering daarvan. Kwaliteitszorg heeft 'professionaliteit' als kern; professionals kunnen uitleggen wat ze doen én waarom ze het doen.

Het is volgens KPOA een goede ontwikkeling dat de overheid de verantwoordelijkheid voor het onderwijs steeds meer bij scholen en hun besturen neerlegt. Die verantwoordelijkheid moet vooral op de werkvloer gevoeld en gedragen worden. Schoolteams krijgen de ruimte hun eigen keuzes te maken. En daarbij hoort dus ook verantwoording afleggen over die keuzes. Dat vraagt van scholen dat ze zich kwetsbaar opstellen.

Een systeem van kwaliteitszorg bevat meetinstrumenten, zelfevaluaties, ouderenquêtes, managementinformatiesystemen en kengetallen. Daarmee kun je makkelijk een grote stapel papier maken. Zoiets wil KPOA voorkomen. Kwaliteitszorg moet juist geen papieren werkelijkheid worden, en de administratieve last hoort minimaal te zijn. Het kwaliteitssysteem staat immers ten dienste van ons werk, en niet andersom.

Kwaliteitszorg is vooral een cultuurverandering, waarbij iedereen zich opent tot praten over datgene wat ons werk tot goed onderwijs maakt. Daarbij horen de volgende kernvragen:

1. doen we de goede dingen?
2. doen we die dingen goed?
3. vinden anderen dat ook?

*Jacqueline van de Port,
MT Michaëlschool:*

Leren van elkaar werkt

Iedere school van KPOA heeft haar eigen karakteristieken. Voor *Jacqueline van de Port* van de Michaëlschool is dat een grote kans voor beter onderwijs. 'Je bent als school onderdeel van een groter geheel. We moeten niet naast elkaar bestaan. Laten we leren van elkaar!'

KPOA biedt ruimte aan mensen en vraagt daarnaast een grote mate van eigen verantwoordelijkheid. Zo staat het in de missie van KPOA. *Jacqueline van de Port*, 'teamleider' bij de Michaëlschool, herkent deze mooie woorden uit haar eigen praktijk. 'Je moet de kwaliteit van je mensen optimaal benutten. Als de juiste mensen op de juiste plek zitten, groeien die mensen.

Inspiratie

'Geen stapels papier, maar goed onderwijs!'

En daarmee groeit ook de school.' Samen met een nieuwe collega en de directeur vormt *Van de Port* met ingang van dit schooljaar het MT van haar school. 'We zijn een beetje een voorloper, want uiteindelijk verdwijnt overal de directeur/adjunct-constructie.'

Leren van elkaar is een belangrijk middel om medewerkers tot bloei te laten komen. 'Onder die titel hield KPOA twee jaar geleden een conferentie. Iedereen kon toen in elkaars keuken kijken, en dan blijkt je veel van elkaar te kunnen leren.' Het is alleen lastig zo'n uitwisseling een structurele plek te geven, al was het maar omdat iedereen het druk heeft om de eigen school te laten draaien, weet *Van de Port*. 'Maar gezien het enthousiasme van toen moet er toch ruimte voor te maken zijn. Laten we het gewoon opnemen in onze jaarplanning.'

Bob van de Ven: 'Al na de eerste gesprekken in de organisatie is duidelijk dat KPOA een sterke speler in het Amersfoortse onderwijsveld is.'

Bob van de Ven, kwartiermaker:

'KPOA is een sterke speler'

Besturen en scholen hebben een grotere autonomie gekregen. Dat geeft het onderwijs veel vrijheid. Maar het maakt het des te noodzakelijker scholen professioneel te besturen. 'Kwartiermaker' Bob van de Ven helpt KPOA de komende tijd een goede organisatiestructuur op te zetten.

Bob van de Ven komt 'van buiten'. Dat maakt mensen in organisaties soms wat terughoudend, is zijn ervaring. 'Maar ik ben hier niet omdat het zo slecht zou gaan. Mijn opdracht is te helpen een goede structuur op te zetten, zodat KPOA nog beter kan inspelen op de ontwikkelingen in het onderwijs.' In technische termen: wat nu 'bovenschools management' heet, wordt een College van Bestuur. En het huidige bestuur heet straks Raad van Toezicht. 'Het gaat om een andere rol met een zwaardere verantwoordelijkheid.' Voorheen waren schoolbestuurders – een beetje oneerbiedig uitgedrukt – goedwillende amateurs met passie voor onderwijs. Die passie blijft essentieel, aldus Van de Ven, zelf ook lang voorzitter van een schoolbestuur. 'Maar de nieuwe eisen aan het onderwijs vragen om professionalisering van de hele organisatie.'

Van de Ven is enthousiast over 'Van Onderwijzen naar Leren'. Het plan geeft veel ruimte aan de scholen, en legt terecht de nadruk op het ontwikkelen van een onderwijskundige visie. 'Ik denk dat er een goede diversiteit van onderwijskundige concepten kan ontstaan. Dan kun je ouders en hun kinderen vanuit de zestien scholen ook echt wat bieden.'

KPOA als werkgever

KPOA wil een vernieuwende organisatie zijn die een veilige en inspirerende leer- en werkomgeving biedt. Niet alleen aan de kinderen, maar ook aan personeelsleden.

Binnen KPOA is ruimte voor iedereen om zijn of haar mogelijkheden zo volledig mogelijk te ontplooiën, waarbij ieders eigenheid tot haar recht moet komen. KPOA wil een uitdagende werkring bieden, die zowel de persoonlijke als professionele ontwikkeling stimuleert. Medewerkers moeten zich gewaardeerd weten binnen het team, de school en de klas. En dat alles uiteraard ondersteund door concurrerende arbeidsvoorwaarden. Met de vorming van managementteams op elke school, wil KPOA bovendien de carrièremogelijkheden voor medewerkers verbeteren.

Dit zijn een paar hoofdpunten uit het beleid van KPOA als werkgever. Maar de stichting wil meer bieden dan 'alleen maar' een goed personeelsbeleid. KPOA beweegt zich actief in het maatschappelijk leven, vanuit een betrokkenheid op mensen in de samenleving. We hebben oog voor sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen, en willen deze vertalen naar beleid en activiteiten die ook personeelsleden ten goede komen. KPOA wil een leeromgeving voor alle medewerkers vormen, waarin we samen – door uitwisseling van kennis en ervaring – de organisatie naar een kwalitatief hoogwaardig niveau tillen. Van elkaar leren betekent ook dat je bereid moet zijn om buiten de eigen organisatie te kijken. Niet alleen theoretische scholing is van belang, maar ook het kennis maken met wat anderen hebben ontwikkeld. KPOA gaat medewerkers daarom stimuleren vaker buiten de deur te kijken, via conferenties, cursussen en externe netwerken. Kernbegrip ook hierbij: professionalisering.

Vanzelfsprekend wil KPOA niet in vergaderzalen bedenken wat passend personeelsbeleid is. We willen direct inspelen op de behoeften van de medewerkers. Een eerste stap was een personeelsenquête, waarbij iedere medewerker zijn of haar stem hierover kon laten horen.

Jacqueline van de Port:

'Als KPOA de kwaliteiten duidelijk in kaart brengt, kunnen we veel meer gebruik maken van elkaars expertise.'

Passie en inspiratie op tweede lustrumfeest

Op 15 november 2007 viert KPOA met alle medewerkers het tweede lustrum, dit keer gecombineerd met de tweejaarlijkse studiedag. Dat gebeurt onder de titel 'Passie en inspiratie'. Mede-organisator Willy van Dijk ziet de 'passie' vooral in de feestelijke avonden ontstaan, tijdens de zogenoemde Night of the Proms. De inspiratie komt met name in het middagprogramma aan de orde. Deelnemers kunnen dan kiezen voor uiteenlopende workshops van Scholen in de Kunst. 'Denk bijvoorbeeld aan Braziliaanse percussie of streetdance. Graffiti is een ander voorbeeld, of boogschieten. Wie dit allemaal te heftig is, kan terecht bij een lezing over poëzie.'

Van Dijk kent KPOA als een organisatie waar mensen zich ook graag laten inspireren door elkaar. 'Dat bleek twee jaar geleden bijvoorbeeld tijdens de conferentie Leren van Elkaar. Heel veel inspiratie haal je uit het gewoon elkaar ontmoeten. Dat hopen we ook nu weer met deze gecombineerde lustrumviering te bereiken.'

Willy van Dijk:

'We zitten met onze scholen al ruim tachtig jaar in Amersfoort, waarvan nu dus tien jaar onder de huidige naam. We willen graag met z'n allen vieren dat we sámen KPOA zijn.'

KPOA: wie, waar en wat?

De Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o. (KPOA) is ontstaan uit een fusie van zes schoolbesturen uit de gemeenten Amersfoort en Nijkerk. De Stichting voor Katholiek Basisonderwijs Amersfoort (zeven scholen) fuseerde met drie 'kleine' katholieke schoolbesturen uit Amersfoort. Later zijn daar een school voor speciaal basisonderwijs en een school uit Nijkerk aan toegevoegd. KPOA heeft nu zestien scholen met ruim 5800 leerlingen (teldatum 1 oktober 2006), gehuisvest in twintig gebouwen. KPOA is daarmee het grootste bestuur voor primair onderwijs in Amersfoort. Het 'marktaandeel' in de gemeente bedraagt ruim 36 procent. KPOA heeft ruim 500 personeelsleden, en wordt (be) geleid door een bovenschools management, personeelsadviseur en een bestuursbureau. De ontwikkeling van het leerlingenaantal ziet er voor de komende jaren goed uit.

Kwaliteit door eenheid in verscheidenheid

KPOA geeft haar scholen veel ruimte om zich binnen de kaders van het beleid zelfstandig te ontwikkelen tot professionele leergemeenschappen. Die ruimte is belangrijk, omdat elke school moet kunnen inspelen op de specifieke behoeften van de eigen leerlingen en hun ouders. Het welbevinden en 'thuis zijn' van de kinderen staat centraal in het dagelijks handelen op onze scholen. We willen kinderen uitdagen hun talenten zo veel mogelijk te benutten en verder te ontwikkelen. Vanuit de gedachte dat iedere mens uniek is, richten we het onderwijs zo in dat er voor allemaal een plek is. Ook is er extra

zorg en aandacht voor iedereen die dat nodig heeft. KPOA vindt dat het leerproces van kinderen uitgangspunt moet zijn voor de onderwijskundige ontwikkeling binnen haar scholen. De teams dragen zorg voor een duidelijke visie op onderwijs, en vertalen deze in eigentijdse concepten die passen bij de eigen situatie. KPOA realiseert zich dat scholen ieder een eigen plek hebben binnen hun omgeving. Om die reden mogen – of misschien zelfs: moeten – onze scholen van elkaar verschillen. Zolang we onze uitgangspunten maar blijven delen!

Colofon Deze nieuwsbrief is een uitgave van KPOA www.KPOA.nl

Redactie Wil Ellenbroek, Bert Dekker en Hans van Helden

Tekst: Marc van Bijsterveldt **Vormgeving:** Christien Kuysters **Fotografie:** Jenny Schotman